

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102205

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гапон Юрій Васильович

2. Hapon Yurii Vasylovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.05

Назва наукової спеціальності: Ботаніка

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-05-2021

Спеціальність за освітою: Педагогіка та методика середньої освіти. Біологія. Психологія

Місце роботи здобувача: Полтавське професійно-технічне вчилище № 23

Код за ЄДРПОУ: 02546803

Місцезнаходження: вул.Маршала Бірюзова, 64а, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36008, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.211.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417199

Місцезнаходження: вул. Терещенківська, буд. 2, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.29

Тема дисертації:

1. Мохоподібні малих міст Лівобережного Придніпров'я (флора, рослинність, бріоіндикаційні дослідження).
2. Bryophytes of small towns of the Left Bank Dnieper. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню бріофлори та мохової рослинності міст обласного підпорядкування Лівобережного Придніпров'я, встановлення їхньої специфіки та проведення бріоіндикаційних досліджень. Встановлено, що бріофлора малих міст Лівобережного Придніпров'я налічує 108 видів та дві різновидності мохоподібних, які належать до двох відділів: Marchantiophyta, Bryophyta, п'яти класів, 17 порядків, 33 родини, 55 родів. Виявлено нові види мохоподібних в Прилуках та Ромнах (по 50), Лубнах та Миргороді (34 та 31 відповідно), Полтаві (29). Проаналізована екологічна, еколого-морфологічна та географічна структури досліджуваної урбобріофлори. Мохова рослинність урбоекосистем репрезентована епігейними, епіфітними, епілітними та епіксильними бріоугрупованнями, які належать до 9 класів, 12 порядків, 15 союзів, 3 підсоюзів, 25 асоціацій, 8 субасоціацій та 18 безрангових угруповань. Уперше для науки описано дві асоціації (*Bryetum caespiticii* – J. Napon 2017, *Tortuletum aestivii* – J. Napon 2017), та дві

субасоціації. Уперше для України виявлені дві асоціації. Встановлено, що найбільш сприятливими для збереження мохової флори та рослинності є природно-заповідні об'єкти: Полтавський міський парк (м. Полтава), Березовий гай (м. Миргород), Жовтнева та Морозівська дачі (м. Лубни), урочища «Півний ліс», «Огнівщина» (м. Ромни). За результатами розрахунку індексу чистоти повітря виявлено переважання та утворення великих осередків зони достатнього забруднення в центральній, густо забудованій чи індустріальній частині міст Полтави, Лубни та Прилуки, а також переважання за площею незабрудненої чи слабо забрудненої зон у містах Ромни та Миргород.

2. The dissertation is devoted to the study of bryoflora and moss vegetation of a number of towns of the Left Bank of Dnieper, the establishment of their specificity and the conduct bryoindication research. The bryoflora of small towns of the Left Bank Dnieper found to include 108 species and two species of mosses, which belong to two divisions: Marchantiophyta, and Bryophyta, as well as to five classes, 17 orders, 33 families, 55 genera. Of them 50 new species of mosses were found in both Pryluky and Romny towns (in each), 34 and 31 new 24 species were found in Lubny and Myrhorod towns, respectively, and 29 species were for the first time recorded for Poltava town. The predominance of heliosciophytes and heliophytes, xeromeso- and mesophytes, and epigeal species is a feature of the ecological structure of the studied urban bryoflora. The predominance of forest species with insignificant participation of steppe ones has been established, which illustrates the zonal features of the studied urban bryoflora and bryoflora of the Forest-Steppe of Ukraine as a whole. It was found that the most represented in the bryoflora biomorphs are low turf (loose and dense - 43 species, 39.81%), carpet (thalamic, flat, arachnoids, vertical-branched: 30 species, 27.78%) and low cushions (seven species - 6.48%), which form the basis of bryoflora and which are characterized by squat, low forms of growth (only 80 species, 74.07%). The bryoflora of urban ecosystems has an nemoral-boreal character (nemoral species - 45 (41.67%) and boreal - 34 (31.48%). Arid element is represented by 19 species (17.59%), which are associated in their distribution with arid conditions in urboecosystems and infiltrations into the general vegetation of steppe areas and dry meadows. The species with circumpolar areas are the basis of urbobryoflora. The moss vegetation of urban ecosystems is represented by epigeic, epiphytic, epilithic and epixile bryogroups. It is represented by 9 classes, 12 orders, 15 unions, 3 sub-unions, 25 associations, 8 sub-associations and 18 rankless groups, their coenotic characteristics are given. Two associations (*Bryetum caespiticii* - J. Hapon 2017, *Tortuletum aestivii* - J. Hapon 2017), and two sub-associations: *orthotrichetosum speciosi* J. Hapon 2020 and *amblystegietosum serpentis* J. Hapon 2020 were described as new to science. Two associations were discovered for the first time for Ukraine. Urban ecosystems with their diversity of ecotopes for the growth of mosses, contribute to the enrichment of the bryoflora of a particular region, are a place of formation of both typical bryogroups and a place of preservation of rare and endangered species of bryophytes and bryogroups formed by them. It is established that in urban ecosystems the most favorable for the preservation of moss flora and vegetation are Poltava City Park nature reserve (Poltava town), 'Berezovy Hay' (Birch Grove) nature reserve (Myrhorod town), 'Zhovtneva' and 'Morozivska dacha' nature monuments (Lubny town), and 'Beer Forest', 'Ognivshchyna' tracts (Romny town). Within bryoindication studies with usage of the index of atmospheric purity (IAP) it is found that isotoxic bryoindication zones of moderately polluted air are predominate and often forming entire areas in the centre / industrial / densely building areas of Poltava, Lubny and Pryluky towns while isotoxic zones with slightly polluted or unpolluted air are predominant or more widely distributed in smaller Romny and Myrhorod towns.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратюк Сергій Якович
2. Kondratiuk Serhii Yakovych

Кваліфікація: д. б. н., 03.00.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мамчур Звенислава Ігорівна
2. Mamchur Zvenyslava Ihorivna

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ходосовцев Олександр Євгенович
2. Khodosovtsev Oleksandr Yevhenovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дідух Яків Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дідух Яків Петрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.